

BESTYRELSENS BERETNING 2007

Kunstens rolle i samfundet er under forandring i disse år. Der er nye og anderledes forventninger til kunstneres deltagelse i samfundslivet. De økonomiske forhold ændrer sig. Kunstmarkedet er boomet, men samtidig er arbejdsmarkedet blevet hårdere for freelancere og løst ansatte. Den måde, man organiserer udstillinger på, ændrer sig mod det mere institutionelle og markedsorienterede. Samtidig er den danske kunst-scene blevet mere international.

De nye kommuner er i færd med at definere deres kulturpolitik. De kunstneriske fag er reduceret i folkeskolen og gymnasierne, samtidig med at der udvikles nye modeller for undervisning i billedkunst ude i kommunerne. Akademierne står over for en udfordring om tilpasning til internationale standarder og, sidst men ikke mindst, er kulturpolitik blevet mere centralt placeret på den politiske arena. Her har man fået øje på det økonomiske og erhvervsmæssige potentiale i den såkaldte oplevelsesøkonomi. Der er store forventninger til det potentiale, kunsten repræsenterer, men knap så stor forståelse for nødvendigheden af ordentlige arbejdsvilkår og kunstnerisk integritet.

Det er positivt, at der åbner sig nye samarbejdsmuligheder og -områder for kunstnere, og vi er gode til at tage imod udfordringerne. Men vi skal også være på vagt over for de interessekonflikter, der ligger i instrumentaliseringen af kunsten.

Derfor er det vigtigt, at Billedkunstnernes Forbund – ud over arbejdet med de løbende faglige og kunstpolitiske sager - udvikler langsigtede strategier for, hvordan vi som fag imødegår de mange nye udfordringer.

Det er ikke en ny tanke. Bkfs skiftende bestyrelser har over de sidste 5-7 år fokuseret på nødvendigheden af, at forbundet ikke nøjes med at reagere på forandringerne omkring os, men også aktivt er med til at sætte en dagsorden for udviklingen. Det er store ambitioner at have for et af landets mindste faglige forbund, og der skal nok også spises brød til. Men vi har mange gode redskaber at imødegå opgaven med.

Fagbladet *Billedkunstneren* og Bkfs hjemmeside er blevet et effektivt medie til at holde en debat i gang - ikke kun blandt medlemmerne, men også i forhold til de kulturpolitiske ordførere og til Kulturministeriet. Pressen reagerer ofte på *Billedkunstnerens* temaer, og Bkfs kontakt med medierne er generelt blevet styrket.

Bkfs faglige repræsentanter i råd, repræsentantskaber, nævn og udvalg gør et stort stykke kunstpolitisk arbejde, og vores samarbejde med de andre kunstneriske fag i Dansk Kunstnerråd er blevet et velfungerende fagpolitisk forum.

Mange steder i landet gør Bkf-regionerne en stor indsats for at præge udviklingen i kommunerne, og selvom det ikke går hurtigt, så ser vi løbende positive resultater af dette arbejde.

Malurten i bægeret er, at de mange forandringer i billedkunstens vilkår, som vi oplever i disse år, ikke sker af hensyn til kunsten eller kunstnerne. Der er større samfundsmæssige forhold og andre politiske dagsordner på spil. Netop derfor er det vores opgave hele tiden at fastholde fokus på de nødvendige betingelser for en uafhængig, mangfoldig og levende kunstproduktion, der tager imod de mange nye udfordringer med et åbent og kritisk sind.

Den politiske situation

Oplevelsesøkonomi er blevet det altdominerende mantra i dansk kulturpolitik, og ikke kun hos de borgerlige partier.

Når man læser regeringens kulturpolitiske sigtelinjer, er det tydeligt, at der satses på de erhvervsmæssige og økonomiske potentialer i alt, hvad der har med kultur at gøre. Der skal med kulturminister Brian Mikkelsens ord "bygges bro mellem kulturen og erhvervslivet". Og

økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen fokuserer på "kultur og oplevelsesøkonomien som et afgørende konkurrenceparameter for Danmarks fremtidige vækstmuligheder". Det bærende princip for dansk kulturpolitik er i dag økonomisk vækst, national *branding*, produktudvikling, vækstrater og såkaldt *edutainment*. Alt sammen begreber hentet ud af regeringens kulturpolitiske sigtelinjer.

Det er naturligvis positivt, at man fra politisk hold forsøger at stimulere erhvervslivets interesse i at investere i kunst, sådan som vi har set det med diverse nye fradragsordninger og puljer. Men der er en usund balanceforskydning i gang.

Forståelsen af kunst og kultur som en bærende faktor i dansk åndsliv – hvis man overhovedet kan bruge det ord i dag – er stort set forsvundet fra de politiske dagsordener, også hos oppositionen.

Bkf vil derfor løbende holde kontakt med de kulturpolitiske ordførere for at styrke deres forståelse af kunstnerisk arbejde og af hvilken rolle, vi mener at kunne spille i samfundslivet, og hvilke vilkår, der er nødvendige for vores fortsatte arbejde som uafhængige skabende kunstnere.

Vi har over det sidste år været i tæt dialog med Socialdemokratiets politiske ordfører, Mogens Jensen, i forbindelse med udarbejdelse af Socialdemokratiets kulturudspil. Vi har ligeledes drøftet uddannelsespolitik med Venstres kulturpolitiske ordfører, Ellen Trane Nørby, og i skrivende stund planlægger vi et møde med de Radikales kulturpolitiske ordfører, Simon Emil Ammitzbøll, om de Radikales seneste kulturpolitiske udspil, som vi opfatter som et velment, men også yderst problematisk udspil for kunstnerstanden.

Ny formand

På generalforsamlingen 2006 sagde Bkf farvel til Cai Ulrich von Platen som har været formand i to valgperioder (siden 2003). Cai Ulrich har fortsat sit fagpolitiske arbejde ved at indgå i forbundets optagelsesudvalg - og ikke mindst er vi meget taknemmelige for, at Cai Ulrich accepterede en indstilling som billedkunstens repræsentant i Kunstrådet, hvor vi fortsat kan få glæde af hans store engagement og viden.

Som efterfølger på formandsposten valgte generalforsamlingen den eneste opstillede kandidat: Nanna Gro Henningsen. Nanna har siddet i Bkf's bestyrelse siden 2002. Hun var næstformand fra 2003-2006, og sidder i Kunstrådets Repræsentantskab for Bkf.

Charlottenborg

Debatten om Charlottenborg Udstillingsbygning har været intensiv siden omstruktureringen påbegyndtes i 2003, og debatten er - pga. det dybt problematiske forløb - fortsat i gang.

Sagsforløbet er for omfattende til en længere gennemgang her, men alle dokumenter, debatindlæg og de mange artikler i *Billedkunstneren* kan læses på www.bkf.dk.

Bkf har siden sit første høringssvar fastholdt, at Charlottenborg Udstillingsbygning fortsat skal være et *Kunstnernes Hus* i den forstand, at udstillingsprofilen skal være præget af kunstnernes særlige blik og interesser.

Kunstnere har i dag udviklet stærke kompetencer inden for kuratering samtidig med, at der er forsvindende få udstillingssteder tilbage, hvor disse kompetencer kan komme til udtryk.

Charlottenborg bør i kraft af sin historie, og som følge af intentionerne bag bestyrelsens sammensætning, være en platform for at videreudvikle kunstner-kuratering som begreb og praksis. Der skal fortsat være plads til udstillinger af eksterne ansøgere, herunder kunstnersammenslutningernes udstillinger, dog på vilkår, der ikke bygger på automatik og særrettigheder men på kunstnerisk kvalitet og dialog.

Charlottenborg har nu fået status som kunsthall og har skiftet navn til Kunsthall Charlottenborg. Bkf har af flere årsager fastholdt, at Charlottenborg *ikke* bør være en kunsthall. Den nye status signalerer en mere institutionel kurateringsform. Samtidig er der også gået inflation i kunsthallsbegrebet. Kulturministeren refererer til skiftet som "et lidt anderledes navn" og

mener tilsyneladende ikke, at det skal tillægges stor betydning. Her er det vigtigt at tænke fremad og fastholde, at Charlottenborgs nye status som kunsthøjskole ikke reelt behøver at være en hindring for videreudvikling af *Kunstnernes Hus*. Det er et spørgsmål om, hvordan man definerer husets profil.

Nu er det op til Charlottenborgs bestyrelse at træde i karakter og sørge for, at Charlottenborg lever op til de løfter, der er blevet afgivet i kampens hede. Vi følger fortsat udviklingen tæt.

Bodil Sohn er Bkfs repræsentant i Charlottenborgs bestyrelse. Ny udpegning sker i 2009.

Ligestilling

I marts 2007 afholdt Ligestillingsudvalget for UKK og Bkf seminaret 'Den blinde vinkel' på Vartov i København. 'Den blinde vinkel' satte fokus på de gældende kvalitetsbegreber i kunstverdenen ud fra en diskussion om køn og værkbegreber.

Hovedtaler var den britiske kunsthistoriker Griselda Pollock, som er en af de førende internationale teoretikere inden for feministisk kunsthistorie. Derudover deltog Birgitte Anderberg, Dorte Jelstrup, Lene Burkard, Rune Gade, Frans Jacobi, Honey Biba Becklerly og Ane Bülow. Sanne Kofoed Olsen og Tone Olaf Nielsen var ordstyrere på seminaret.

Seminaret blev en stor succes med knap 200 deltagere. *Billedkunstneren* udkom med et stort tema om ligestilling op til seminaret, herunder egne statistikker over de sidste to års tal for ligestilling i kunststøtten. Seminaret fik en virkelig flot pressedækning.

Ligestillingsudvalget fortsætter samarbejdet med UKK og arbejder nu på en publikation af materialet fra seminaret.

Kunstrådets- og Kunstfondens Repræsentantskab har taget nye initiativer til statistik over ligestilling, set ud fra køn. Bkfs ligestillingsudvalg arbejder for at statistik over ligestilling, opgjort ud fra køn, alder og geografisk placering, fremover bliver fast procedure for tildeling af al kunststøtte, og grundlag for en årlig evaluering.

I fagets tjeneste

I januar 2007 afholdt Bkf et debatmøde på Gl. Dok for billedkunstens repræsentanter i råd, udvalg og repræsentantskaber. Mødet blev indledt med et oplæg af kultursociolog Peter Duelund, Københavns Universitet, som lagde op til en diskussion om følgende emner:

- Kunststøttens formål - set fra kunstnernes synspunkt og fra samfundets.
- Er de rammer, som armslængdeorganerne fungerer under, gearret til at tackle udviklingen i samfundet og i den kunstneriske praksis?
- Hvordan sikres kvalitet, alsidighed, habilitet og saglighed?

Idéen bag debatmødet var at skabe et diskussionsforum for billedkunstens repræsentanter, hvor man en gang om året kan udveksle erfaringer og diskutere de aktuelle problematikker i kunststøttesystemet.

22 repræsentanter deltog i mødet, og der var enighed om, at dette er et initiativ, som vi skal fortsætte med på årlig basis.

Kontaktudvalget

Bkf er stadig repræsenteret i Kontaktudvalget, som endvidere består af repræsentanter fra Akademiraadet, Kunstnersammenslutningernes Samråd og Unge Kunstnere og Kunstformidlere. Der har perioden været afholdt 1 møde.

De Kunstneriske Uddannelser

De kunstneriske uddannelser i Danmark skal beslutte deres stilling i Bologna-processen i løbet af de kommende 2 år.

Bologna-processen er betegnelsen for et samarbejde, som 21 europæiske undervisningsministre indledte i 1999. Målet for Bologna-processen er at udvikle et fælles europæisk område for videregående uddannelse, baseret på to grundlæggende moduler: bachelor og master-uddannelser. I dag har 46 lande underskrevet aftalen. Modellen er ikke udviklet til de kunstneriske uddannelser i EU, men til universiteterne. Ikke desto mindre kan det få store konsekvenser for de kunstneriske uddannelser.

I Danmark er der 16 kunstneriske uddannelser der er placeret under Kulturministeriet. Rektorgruppen for de kunstneriske uddannelser forhandler med Kulturministeriet. men Kulturministeriet har givet portefølje til at Undervisningsministeriet forhandler Bologna modellen i EU.

I begyndelsen af oktober påbegyndtes "akkrediteringsfasen", hvor alle kunstneriske uddannelser skal redegøre for hvordan de vil implementere den nye 7-trins karakterskala og opgørelse af ECTS point. Denne fase forventes afsluttet i februar 2008. Et stort problem er definitionen af forskning, som følger universiteternes standarder, men som ikke kan anvendes direkte på kunstneriske arbejds- og erkendelses processer. Det er ikke afklaret, hvad det vil betyde for en institution, hvis den vælger at stå udenfor modellen.

På årsmødet i Dansk Kunstnerråd, var et af synspunkterne, at det vil være ødelæggende for de kunstneriske uddannelser i Danmark, som netop er kendetegnet ved deres forskelligartethed og kunstnerisk processuel forskning. Der er nu nedsat et hurtigt arbejdende udvalg, som vil formulere en række forudsætninger og forbehold til støtte for de kunstneriske uddannelser. Bkf deltager i dette arbejde.

Kunststøtte

Talkrig med Kulturminister Brian Mikkelsen

Mens 2006 gik på hæld, opstod der en større talkrig med Brian Mikkelsen om nedskæringer på kulturbudgettet for perioden 2001-2005. DJBFA (Danske Jazz, Beat, Folk Autorer) havde sammen med en række andre kunstnerorganisationer – herunder Bkf - taget initiativ til at få lavet en uafhængig rapport om kulturpengene af et anerkendt revisionsfirma, KPMG. Rapporten fastslog, at der var sparet næsten 400 mio. kr. på ministeriets årlige budget i forhold til 2001.

Farce

Brian Mikkelsen og embedsværket brugte ikke mange timer på at kigge rapporten igennem, men beskeden var klar: Træk rapporten tilbage – den er fuld af fejl. Kulturministeriet var af den opfattelse, at ministeriets budget, i forhold til 2001, faktisk var øget med 45 mio. kr. Kulturportalen "Søndag Aften" gav sig også til at regne på tallene og fandt, at der var skåret ca. 20 mio. kr. på Kulturministeriets budget siden 2001.

Vi er desværre ikke blevet klogere på, om der er blevet flere eller færre penge til kulturen. Men vi har erfaret, at der næppe er politisk vilje til at forfølge sagen yderligere.

Kunstrådet

Da den nye 'Lov om Kunstråd' blev vedtaget i april 2003, blev det besluttet, at loven skulle revideres i 2008.

I det forløbne år har kunstens repræsentanter fra alle fagene forberedt denne proces. Repræsentantskabet for Kunstrådet har udbedt sig en ekstern evaluering, hvis resultat er

grundlag for Repræsentantskabets diskussion om revisionen. Kulturministeren har netop iværksat denne evaluering, som skal forestås af konsulentfirmaet Pluss LEADERSHIP, ledet af chefkonsulent Lene Bak. Undersøgelsen skal blandt andet sætte fokus på Kunstrådets funktionsmåde og sammensætning samt opgaver og ansvarsafgrænsninger til andre institutioner inden for kunstmrådet. Undersøgelsen sættes i gang d. 1. oktober og forventes afsluttet inden udgangen af januar 2008.

Derudover har Dansk Kunstnerråd, som supplement til den eksterne evaluering, for et år siden nedsat udvalget 'Hele armen'. Udvalget består af en række af de kunstnerrepræsentanter, der sidder i Kunstrådets Repræsentantskab. Udvalget diskuterer Kunstrådets struktur ud fra armslængdeprincippet og kunstfaglighed.

Det er fortsat en god arbejdsproces for Bkf at deltage i - en proces der betyder, at de kunstneriske fag står så samlet som muligt i revisionsarbejdet.

Kritik af kunststøtte

De politiske løfter i forbindelse med vedtagelsen af strukturen lød på flere midler til kunstnerne, som følge af afskaffelse af fedttag. Disse løfter har ikke holdt. Der er ikke fremkommet flere midler til kunstnerne som følge af rationaliseringer - snarere tværtimod. Der er hen ad vejen forsøgt kompenseret i et vist omfang ved hjælp af midlertidige puljer, som nu udløber. Kunstrådets egne midler er f.eks. i 2007 reduceret fra 40 mio. kr. til 14,5 mio. kr. Når regeringen samtidig har afsat 90 mio. kr. til styrkelse af kultur- og oplevelsesøkonomien i Danmark, er det et klart politisk signal om at satse på kulturens markedspotentiale frem for Kunstrådets ansvarsområder: Kunstnerisk produktion og kunstformidling. Halvdelen af de 90 mio. kr. kommer fra Kulturministeriet.

Strukturforslag

Dansk Kunstnerråd foreslår, at Kunstrådets rolle ændres til kun at være et sted, hvor der fastlægges generelle principper for uddelingspolitikken og føres generelle kunstpolitiske diskussioner. Kunstrådet bør ikke dele penge ud.

Desuden bør kunstfagligheden i Kunstrådets enkelte fagcentre styrkes. De fem fagudvalg foreslås også styrket med ansvar for handlingsplaner og egne midler. For billedkunsten er det afgørende, at vi kan bevare Det Internationale Billedkunstudvalg. Et sjette udvalg foreslås oprettet for tværgående projekter og nye udtryksformer.

Den nuværende struktur har placeret disse uddelinger under Kunstrådet, hvilket har fungeret med meget begrænset succes.

Det nuværende repræsentantskab foreslås bevaret, men først og fremmest som et valgorgan for valg til kunstråd og de fem fagudvalg.

Der er diskussion om karens og rullende udskiftning for de forskellige kunstmråder.

Billedkunsten og litteraturen forlanger fortsat fuld udskiftning af udvalgene for hver periode.

Bkf vil henover vinteren gennemarbejde vores egne bidrag til revisionen, så vi sikrer, at billedkunstens interesser bliver varetaget i processen.

Nanna Gro Henningsen har været Bkfs repræsentant i Kunstrådets Repræsentantskab i perioden.

Statens Kunstfond

Kunstfondens beretning for 2006, med bidrag fra udvalg og bestyrelse, gav et godt indtryk af SKs mangfoldighed, og at Fondens fokus stadig er rettet på støtten til den enkelte kvalificerede skabende kunstner til fortsat kunstnerisk arbejde. Det er Fondens særkende i forhold til f.eks. Kunstrådet, som primær støtter produktioner og udstillinger.

SK foranstaltede i 2006 en undersøgelse om den geografiske fordeling blandt SKs ansøgere og tilskudsmodtagere. Repræsentantskabet foreslog endvidere, at det Billedkunstneriske indkøbs- og legatudvalg, i sin beretning, oplyste om besigtigelsesrejser udenfor hovedstadsområdet.

Repræsentantskabets indstillinger til de livsvarige ydelser

2 gange i træk har fremmødet ikke været stort nok til at indstillinger til de livsvarige ydelser har kunnet vedtages. På baggrund heraf har formanden for Repræsentantskabet, Søren Møller, måtte henstille til, at Repræsentantskabets medlemmer iagttog regelsættet for repræsentantskabet. Dette hviler bl.a. på, at der skal opnås en bred konsensus ved indstillingerne til de livsvarige ydelser, hvorfor det derfor er fastsat, at 2/3 af medlemmerne af Repræsentantskabet skal være til stede ved disse beslutninger. Problematikken behandles på det kommende møde i Repræsentantskabet.

Forslag om ændring af Lov om Statens Kunstfond og Kunstrådet

Kulturministeren fremsatte i oktober måned 2006 forslag om ændring af udpegningsproceduren, herunder genbeskikkelse, af medlemmerne til Kunstfonden, Kunstrådet og Det internationale billedkunstudvalg. Efter kritik fra flere kunstnerorganisationer blev forslaget trukket tilbage og forslaget indgår nu i det samlede lovrevisionsarbejde som forventes færdiggjort i 2008/2009.

Ligestilling - Livsvarige ydelser

På foranledning af et ønske fra Repræsentantskabet, er der blevet udarbejdet en ligebehandlingsanalyse, der giver et overblik over fordelingen af kunstnerydelsen mellem kvinder og mænd for årene 1993-2004 samt 2005 og 2006. Materialet kan rekvireres på Bkfs sekretariat eller læses på hjemmesiden. En årlig tilbagevendende ligestillingsanalyse vil fremover blive indskrevet i Kunstfondens årsberetning.

Med baggrund i den nuværende fordeling af de livsvarige ydelser, feb. 2007:

30 kvindelige modtagere af livsvarige kunstnerydelser og 63 mandlige modtagere af livsvarige kunstnerydelser, og på trods af at ligestillingsloven gælder over alt, viser statistikken tydeligt, at det uanset de implicerede parters gode intentioner, er nødvendigt at have det skrevet ind i bekendtgørelsen, så man hele tiden er nød til at huske og forholde sig til problematikken. For god ordens skyld skal det dog siges, at de sidste tre udpegede modtagere af livsvarige kunstnerydelser i den tidligere valgperiode har været kvinder.

På mødet juni 2007 skulle Repræsentantskabet igen indstille en billedkunstner til at modtage den livsvarige ydelse som blev ledig efter maleren Carl Henning Petersens død. Selvom der var 2 kvalificerede kandidater i spil måtte vi desværre konstatere, at repræsentantskabet på trods af tilsyneladende stor fokus på den stadig skæve kønsfordeling og i øvrigt efter Repræsentantskabets egen opfordring til udvalgene, (og ministeren) til at tænke på kønsfordelingen ved uddeling af legater og ydelser, alligevel endnu engang valgte ikke at ændre på statistikken.

Udpegninger til 3-mandsudvalgene

Ved udpegningerne til Udvalget for Kunst i Det Offentlige Rum og til udvalget for Det Billedkunstneriske Indkøbs- og Legat udvalg valgte Repræsentantskabet at følge de kandidater som var blevet foreslået af billedkunstgruppen (Bkf, Akademiraadet, Kunstnersammenslutningernes Samråd og en kunsthistoriker):

Udvalget for Kunst i Det Offentlige Rum

Billedkunstner Kerstin Bergendal og arkitekt Henrik Terkelsen.

Udvalget for Det Billedkunstneriske Indkøbs- og Legat udvalg

Billedkunstner Hjørdis Haack og billedkunstner Jesper Rasmussen.

Kulturministeren har i skrivende stund endnu ikke udpeget formændene for udvalgene.

Jane Balsgaard, Jesper Fabricius og Karen Kjær Laursen er Bkfs repræsentanter i Kunstfondens Repræsentantskab

Statens værksteder for kunst og kunsthåndværk - SVKH

Institutionen undergår i disse år interessante forandringer og udfordringer på flere områder.

Som andre mindre kulturinstitutioner under staten er institutionen blevet pålagt omfattende administrative forpligtelser med indgående kortlægning af alle stedets faciliteter og dispositioner og indførelse af nye regnskabsprincipper, som er meget arbejdskrævende, set i lyset af medarbejderstabens størrelse og stedets økonomiske bevillinger.

SVKH fik sidste år ny direktør, Frederik Hardvendel, efter 20 år med ildsjælen Ulf Horak som direktør. Ulf Horak har i høj grad tegnet stedet sammen med en stab af fagligt meget dygtige værkstedskonsulenter, der nu besidder 20 års akkumuleret viden, og som under et fungerende værkstedsråd fik stedet bygget op til et meget eksklusivt og værdsat arbejdssted med arbejdsro for professionelle kunstnere, kunsthåndværkere og konservatorer til større, krævende arbejdsopgaver.

Men naturligvis er der efter 20 år nye udfordrende opgaver at tage op.

I efteråret 2006 modtog stedet en bevilling fra Kulturministeriet til en bruger- og interessentanalyse med henblik på at afdække de behov og opgaver, huset har for at kunne imødekomme de forventninger og forpligtelser, der ligger i de nyere kontraktaftaler om stedets opgaver, og i brugeres og potentielle brugeres/ interessenters ønsker og behov. Denne opgave, samt opbygning af hjemmeside for SVKH, blev løst af firmaet Bysted, som udførte undersøgelsen i dialog med Frederik Hardvendel og Værkstedsrådet, med hjælp fra en projektansat ved SVKH.

Undersøgelsen viste en stor tilfredshed og begejstring blandt de brugere, der har haft ophold på Gl. Dok, men understregede også behovet for en øget kommunikation og netværkssamarbejde udadtil, en større gennemskuelse i forhold til hvem, der kan bruge stedet, hvordan og til hvad.

Hvilke kurateringsprincipper ligger til grund, hvilke faciliteter er der til rådighed, og hvilke faciliteter mangler stedet? Hvilke potentielle samarbejdspartnere har SVKH i netværket og i f.eks. kultur- og uddannelsesinstitutioner? Der kan også være potentiale i vidensdeling i forskning i og anvendelse af nye materialer, seminarer, efteruddannelse af SVKHs medarbejderstab.

Undersøgelsen har været et rigtig godt redskab til at klarlægge nogle af de arbejdsopgaver, Værkstedsrådet og medarbejderne skal løfte.

I maj 2007 afholdt SVKH et åbent debatmøde, hvor en række spørgsmål var til debat i grupper, bl.a.:

"Behovet for nye teknologier og arbejdsforhold udvider sig hele tiden, men hverken plads eller budgetter tillader, at SVKHs udvikling tilgodeser alle behov. Ud fra hvilke principper bør SVKH prioritere sin udvikling?" Dette spørgsmål om prioritering understreger behovet for netværkstanken.

Læs mere om brugerundersøgelsen på SVKHs hjemmeside, som løbende udvikles og opdateres. Billedkunstudvalget ved SVKH kan i øvrigt konstatere en betydelig øgning i antallet af nye ansøgere gennem det sidste halve år, særligt flere unge ansøgere.

Grafiker Ulla Madsen har været Bkfs repræsentant i SVKH, Billedkunstudvalget, i perioden

Livsvarige ydelser

En tre år lang sag mellem Bkf og Statens Kunstfond (ved Økonomistyrelsen) fandt sin foreløbige afslutning i april måned, hvor ca. 40 billedkunstnere fik tilbagebetalt et samlet beløb på 1-2 mil. kr. efter en fejlagtig regulering af indtægtsgrænsebeløb.

Pensionsordning

I forbindelse med tilblivelse af finansloven for 2006 blev der indgået en bred aftale i Folketinget om at igangsætte en undersøgelse af kunstnernes pensionsforhold. Kunststyrelsen blev bedt om at påtage sig opgaven og i oktober måned 2006 blev rapporten fremlagt.

Kulturminister Brian Mikkelsen udtalte i denne sammenhæng:

"Min umiddelbare vurdering af undersøgelsens resultater er, at det ikke vil være hensigtsmæssigt hverken at skabe statslige særordninger på pensionsområdet for kunstnere eller at risikere, at Statens Kunstfonds udvalgs forpligtelse på kunstnerisk kvalitet sammenblandes med sociale hensyn."

Debat om kunstnernes pensionsforhold har tillige været berørt sporadisk i pressen og de politiske vinde fra midten til højre i Folketinget blæser ikke mod en etablering af en pensionsordning for kunstnere.

Rapporten om kunstnernes pensionsforhold danner imidlertid et godt fundament for at arbejde videre med sagen.

Optagelsesudvalget

Udvalget har siden sidste generalforsamling behandlet 77 ansøgninger og ud af dem optaget 38 nye medlemmer. Vibeke Rostrup Bøyesen fra sekretariatet deltager nu i alle møderne og sørger ikke mindst for, at arbejdsgange og den ofte tunge besked om og uddybning af afslagene, bliver varetaget på bedste måde.

Udvalget har løbende strammet op på formuleringerne i ansøgningseskemaet og kravet om dokumentation for uddannelsesforløb, ligesom vi, som arbejdsredskab, har præciseret pointgivningen, når det gælder "andre relevante uddannelser". Ikke desto mindre er det stadig meget relevant at have et fagligt udvalg, som kan fortolke og bedømme ansøgernes meritter. Dermed også sagt, at der altid vil være nuancer i den måde, forskellige optagelsesudvalg udøver deres hverv på. Men hellere det end at være nødt til at lave en konsekvent udvidelse eller indsnævring af optagelseskravene. Udvalget føler med andre ord, at vi har fundet en rimelig balance i vores bedømmelser.

I år har Kunstrådet valgt at yde støtte til Den Censurerede Udstilling, der har base i Odense. Det har vi valgt at betragte som en faglig blåstempling og giver herefter også point, når ansøgere har udstillet på denne.

John Hansen forlod udvalget midt i året, da han er flyttet til Frankrig, så generalforsamlingen skal vælge et nyt medlem til optagelsesudvalget. For at imødegå en lignende situation ville det være formålstjenligt, at der tillige blev valg en suppleant.

Billedkunstneren / Bkf-bladet

Bkf-bladet skiftede i år navn til *Billedkunstneren*.

Navneskiftet og det nye layout bunder i et ønske om at kommunikere tydeligt, at bladet er det eneste på kunstscenen i dag, der seriøst behandler kunstpolitiske forhold set ud fra den professionelle billedkunstners synsvinkel. Endelig signalerer det nye navn, at bladet – udover

at være Bkfs fagblad – henvender sig til *hele* standen af professionelle billedkunstnere. Intentionen med relanceringen af bladet er, at *Billedkunstneren* fremover når ud til en endnu større målgruppe og dermed både styrker Bkfs politiske gennemslagskraft og øger antallet af nye medlemmer. De mange positive tilbagemeldinger på bladets "ansigtsløftning" fra både medlemmer og samarbejdspartnere tyder da også på, at redaktionen er på rette vej. Årets første tre udgaver af *Billedkunstneren* har bl.a. fokuseret på skævheden mellem kønnene i kunstverdenen, på kunstens vilkår i det offentlige rum, samt på nedprioriteringen af billedkunsten i uddannelsessystemet. Temaet for årets sidste udgave af *Billedkunstneren* er billedkunstneres arbejdsmarkedsvilkår. Her vil bladet bl.a. behandle aktuelle eksempler på, at offentlige myndigheder ikke honorerer kunstnere for deres arbejde. Desuden vil der være artikler om de seneste stramninger af a-kassereglerne, samt om de politiske partiers aktuelle udspil om f.eks. kunstnerpension og nye typer af arbejdslegater.

Billedkunstneren vækker generelt interesse i pressen, blandt kulturpolitikere og hos Bkfs samarbejdspartnere. Nogle gange når artikler fra bladet meget bredt ud og citeres i Danmarks Radio og diverse landsdækkende og lokale aviser. Det skete f.eks., da *Billedkunstneren* i marts måned - i anledning af Bkfs ligestillingsseminar 'Den blinde vinkel' - offentliggjorde helt nye tal om museernes indkøb af værker af henholdsvis mandlige og kvindelige kunstnere. Andre gange vælger Bkfs samarbejdspartnere og andre aktører i kunstlivet at omtale eller linke til bladet via deres hjemmesider, som f.eks. Kunststyrelsen har gjort med den seneste udgave af *Billedkunstneren*. Alle udgivelser af *Billedkunstneren* / Bkf-bladet kan læses på www.bkf.dk.

Informations- og pressearbejde

Bkf har i det forløbne år stået som afsender på flere debatindlæg i dagspressen. Bl.a. om problematikken på Charlottenborg, om diskrimineringen af kvindelige kunstnere og om udhulningen af de kunstneriske fag i det danske uddannelsessystem. Desuden kontaktes Bkf jævnligt af nyhedsmedier, der ønsker en udtalelse fra Bkfs formand i aktuelle kulturpolitiske spørgsmål. Et eksempel er kulturminister Brian Mikkelsens lancering af diverse skattefradrag på billedkunstområdet, hvor Nanna Gro Henningsen blev interviewet i DRs Kulturnyt. Også i forbindelse med seminaret 'Den blinde vinkel' blev Nanna Gro Henningsen flittigt citeret og interviewet i både trykte og elektroniske medier.

I efteråret har Bkf udarbejdet første udgave af en ny informationsfolder om forbundets arbejde og medlemmer. Folderen henvender sig både til erhvervsliv, kommuner og private kunstinteresserede. Håbet er, at folderen imødekommer et mangeårigt ønske om at få et skriftligt materiale, der kort og klart formidler professionelle, anerkendte kunstneres kompetencer. Intentionen er, at folderen kan fungere som et slags kollektivt visitkort for Bkf-medlemmer i den daglige kontakt med kunder, virksomheder og andre samarbejdspartnere. I første omgang er informationsfolderen udarbejdet for Bkfs regionale udvalg i København, men tanken er, at folderen fremover vil kunne tilpasses Bkfs forskellige regioner, så medlemmer i hele landet kan få glæde af den. Ønsker man som Bkf-region at få udarbejdet en folder, kræver det blot, at det regionale udvalg går aktivt ind i samarbejdet med Bkfs sekretariat om at justere det eksisterende tekst- og billedmateriale, så det passer til de lokale forhold.

I det hele taget betyder kommunalreformen, at samarbejdet med regionsudvalgene bliver stadig vigtigere, og dette er både bestyrelsen og sekretariatet opmærksom på. Derfor informerer Bkfs sekretariat da også løbende Bkfs regionsudvalg om de initiativer, som bestyrelsen og sekretariatet tager, og sender f.eks. som noget nyt med jævne mellemrum et sammendrag af bestyrelsens drøftelser ud til orientering i Bkfs regionale udvalg.

Ud over de vanlige informationsopgaver har Bkf i samarbejde med Dansk Kunstnerråd været med til at udgive den ny publikation "1001 idé om kunst til de nye storkommuner", som en redaktionsgruppe under Dansk Kunstnerråd har udarbejdet. Den flotte publikation er udsendt til en lang række kulturpolitikere og embedsmænd i kommunerne og rummer masser af gode idéer til, hvordan beslutningstagerne kan inddrage den professionelle billedkunst i kommunernes hverdag.

"1001 idé om kunst til de nye storkommuner" kan rekvireres i Bkfs sekretariat eller hos Dansk Kunstnerråd.

Nyhedsbreve

Fire til seks gange årligt sendes elektroniske nyhedsbreve til Bkfs medlemmer med kunstfaglige nyheder om f.eks. aktuelle ansøgningsfrister, konkurrencer og information om arbejdet i Bkf. De medlemmer, der ikke har en e-mail, kan gå ind på hjemmesiden www.bkf.dk, hvor nyhedsbrevene også lægges ud, når de udkommer.

Ophavsretsfonden

Bestyrelsen for Ophavsretsfonden (BKFO) har holdt to møder og uddelt ca. 530.000 kr. Midlerne stammer fra Copy-Dans kollektive midler, hvor det ikke har været muligt at spore de egentlige rettighedshavere.

Den største del af uddelingerne er gået til formål af almen interesse for billedkunstnere; kurser, arrangementer mv. Til enkeltpersoner er der primært ydet støtte til principielle retssager.

Bestyrelsen har afvist ansøgninger som ikke svarer til BKFOs formål: oftest til udstillinger og personlige tilskud, selv om nogen af disse ansøgninger var yderst sympatiske.

Bestyrelsen lægger stor vægt på at få tilbagemeldinger om effekten af de udelte beløb og tilsagn. Ophavsretsfonden har bl.a. støttet maleren Ole Ahlberg som her i efteråret har vundet en sag ved Appelretten i Bruxelles om retten til at parodiere værker af Hergé (Tintin) og Magritte. Ole Ahlberg bruger velkendte figurer, som f.eks. Tintin i en ny sammenhæng og skaber hermed et selvstændigt værk. Ole Ahlberg har fået rettens ord for, at han ikke har krænket andres ophavsret.

Fondens bestyrelse består af Ole Sparring (formand), Kirstine Vaaben, Peter Holm, Claus Handgaard og Morten Skriver, samt fondens sekretær Klaus Pedersen.

Internationalt samarbejde

Mens kunsten og kunstnernes engagement i globale sammenhænge stadig er i rivende udvikling, er det internationale samarbejde på organisationsplan præget af stagnation.

Bkf har et uformelt samarbejde med søsterorganisationer i Europa, særligt de nordiske kunstnerforbund, men egentligt organisatorisk arbejde hen over grænserne er der ikke tale om.

Via Bkfs medlemskab af Dansk Kunstnerråd er vi repræsenteret i European Council of Artists (ECA), sammenslutningen af europæiske kunstnersammenslutninger.

International Association of Art – IAA

En årelang intern strid i IAA er nu bilagt. Organisationen er atter fuldt anerkendt af Unesco og har fået overdraget sit gamle kontor i Unescobygningen i Paris.

Den Japanske nationalkomité har præsenteret et layout til et nyt internationalt identitetskort i plastikformat som kan kombineres med et nationalt medlemskort. Det er håbet, at det nye kort vil give adgang til flere museer verden over.

IAA Europa afholder sin årlige generalforsamling i Montenegro i slutningen af oktober måned og her vil det nye plastikkort forhåbentlig blive godkendt.

IAA har fået etableret en hjemmeside; www.aiap-iaa.org, og den cypriotiske nationalkomité har påtaget sig at videreudvikle hjemmesiden.

I november måned 2006 afholdt det europæiske kunstnerråd, i samarbejde med IAA Tyskland og Academy of Art, Berlin, en konference om kulturel mangfoldighed. Rapport fra konferencen "Rights & Wrongs" kan rekvireres i Dansk Kunstnerråd.

IAA Europa har i år arbejdet med planlægningen af RE/ACT 2008 – international student media art festival i Heidelberg. Desuden er det tanken, i samarbejde med det tyske billedkunstnerforbund, IGBK, at gennemføre et symposium; "Art and Dialogue" – om internationale artist exchange projekter. Symposiet vil blive afholdt i Berlin i 2008 og det er tanken, at den årlige generalforsamling i IAA Europa vil blive afholdt i tilknytning til symposiet.

Bkfs bestyrelse udgør den nationale komité for International Artist Association, IAA. Torben Heron og Lotte Tauber Lassen har i perioden repræsenteret IAA Danmark.

Ophavsret og Copy-Dan

Inden for ophavsretten foregår vores vigtigste arbejde via Copy-Dan, Dansk Selskab for Ophavsret og samarbejdet med de organisationer, som står bag disse foreninger. Forbundet er opmærksomt på, at ophavsretten kan være en stopklods i den kreative proces, og at kunstnerne ønsker frit valg på alle hylder her. Men vi mener, at dette ønske bliver nødt til at gå hånd i hånd med den beskyttelse, som ophavsretten også giver det enkelte medlem. Denne dualitet forsøger vi at formidle videre, og Bkf møder både forståelse og respekt for vores meninger. Således kan Bkfs medlemmer f.eks. selv bestemme på hvilke vilkår, de ønsker, at Copy-Dan skal forvalte deres rettigheder, og i hvilke sammenhænge Copy-Dan skal kræve betaling på kunstnerens vegne.

Copy-Dan Billedkunst har oplevet en positiv udvikling i tilgangen af tilmeldte kunstnere, der har overladt til Billedkunst at varetage deres rettigheder på reproduktionsområdet. 1675 kunstnere er nu tilmeldt reproafdelingen. Det er ikke mindst de yngre kunstnere, der lader Billedkunst stå for kontakten til private og offentlige virksomheder, som ønsker at benytte kunst til alt fra hjemmesider og bøger til tv og merchandise.

Når et værk videresælges på auktion eller via et galleri, udløser handlen et vederlag til kunstneren eller arvingerne. Ordningen - som kaldes følgeret - blev ændret i 2005. Bl.a. blev minimumsgrænsen for salgspriser, der udløser penge til kunstnerne, forhøjet, og samtidig blev følgeretsvederlaget for salg over visse beløb reduceret. Ændringen anslås at have medført tabte indtægter for ca. 1,4 mio. kr. for kunstnerne i 2006.

Arbejdet med ophavsretten og repræsentation i Copy-Dan er i den forgangne periode varetaget af sekretariatsleder Mogens Holbøll/Klaus Pedersen.

Sekretariatet

Medlemsudvikling

Vi er nu 1224 medlemmer – en tilgang på 27 medlemmer i forhold til sidste år.

Aldersgennemsnittet er stadig højt i Bkf, men tendensen er, at flere yngre billedkunstnere end tidligere søger optagelse i Bkf.

Bkfs hjemmeside

Flere brugere end nogensinde før klikker ind på www.bkf.dk. I august 2007 havde hjemmesiden 3.264 unikke besøgende – et ganske flot besøgstal for et lille forbund som Bkf (tallet har holdt sig på ca. samme niveau hele året). Statistikken siger også, at det i særlig grad er kunstnerportalen og opslagstavlen som der bliver kigget på.

Efter en større omorganisering af hjemmesiden sidste år er den forhåbentlig blevet nemmere at navigere rundt på, og den tilføjes desuden løbende masser af nyt, opdateret indhold: Det være sig opslag på Opslagstavlen og praktiske informationer om dansk- og udenlandsk kunstliv, såvel som aktuelle presseklip om kunst- og kulturpolitik.

Der er stadig meget at gøre i bestræbelsen på at forbedre www.bkf.dk, men vi er nået et godt stykke vej videre mod at udvikle hjemmesiden til et velfungerende og levende redskab for brugerne – dvs. Bkfs medlemmer såvel som medier, samarbejdspartnere og potentielle medlemmer af forbundet.

Håndbog

De seneste tre år er der årligt udkommet en ny udgave af Bkf-håndbogen. Men fra 2008 vil håndbogen blive udgivet for en toårig periode. Det sker ud fra en vurdering af, at årlige udgivelser ikke længere står mål med de væsentlige ressourcer og udgifter, der bruges på at producere og udsende en ny håndbog hvert år. Til gengæld vil man i tidsrummet mellem udgivelserne af håndbogen altid kunne finde de nyeste, opdaterede versioner af alle håndbogens oplysninger på www.bkf.dk.

Den nye Bkf-håndbog 2008-09 sendes som sædvanlig med posten i slutningen af december til alle medlemmer.

Forhåbentlig bliver den nye, reviderede udgave også denne gang en endnu bedre hjælp til at løse de mangeartede praktiske opgaver, billedkunstnere støder på i det daglige arbejde.

Kurser

I det forløbne år har der været afholdt følgende kurser:

- 3-dages internatkursus i coaching på Kunsthøjskolen Thorstedlund i Frederiksværk
- 2-dages kursus i Flash MX i København
- 1-dags kursus i fondsansøgning i Odense
- 1-dags kursus i markedsføring og PR i København

Der har været god søgning til kurserne og kursusvirksomheden fortsætter i det nye år. Priserne for deltagelse i kurserne har måttet hæves lidt, selvom de stadig langt fra reflekterer de reelle udgifter.

Medlemssager

Sekretariatet rådgiver stadig mange medlemmer om både skat, moms, ophavsret og et hav af andre juridiske spørgsmål. De fleste henvendelser kan klares telefonisk eller pr. e-mail, men sekretariatet fører også en del sager på medlemmernes vegne.

Fanø-huset

Interessen for Fanø-huset er nærmest eksploderet, og det sidste år har der været fuldt hus i næste alle uger. Kun i vintermånederne har der været enkelte 'huller'.

Efter sidste generalforsamling blev der nedsat et Fanø-udvalg til at tage hånd om huset. Det består af tre medlemmer/brugere; René Tancula, Carsten Rütting Schweitz og Annette Graae samt repræsentanter fra hhv. bestyrelse og sekretariat; Jo Møller og Vibeke Rostrup Bøyesen. Der har været afholdt to møder i udvalget. Som resultat er der udarbejdet nye retningslinjer for brugen af huset og fordeling af uger, ligesom det hidtidige lodtrækningsystem er erstattet

med en 'åben booking' af huset med start den 1. oktober i år. Husets 200-års fødselsdag i år benyttes som anledning til at søge midler til en større renovering af huset (herunder bl.a. forsatsvinduer), der forhåbentlig kan igangsættes i 2008. I den forbindelse udarbejdes også en folder om huset og dets historie.

Kunstbus og trailer

Den megen brug af kunstbussen har desværre sat sig sine spor, og i det forløbne år har den haft flere sammenbrud. Reparationerne har kun i enkelte tilfælde påvirket medlemmernes ønske om at bruge den, men der arbejdes på at finde en ny løsning.

Fonde og legater

Listen over fonde og legater er løbende blevet opdateret og benyttes flittigt af medlemmerne.

Kunstforeninger

Der har også i år været bud efter listerne med kunstforeninger – der dog allerede igen trænger til opdatering.

Medlemskort og rabatter

Bkfs sekretariat har genforhandlet gratist-aftalen med flere udstillingssteder, der ellers havde slettet os af listen som resultat af de almindelige nedskæringer på området. Der arbejdes løbende på at udvide listen over udstillingssteder med gratis adgang. Flere nye butikker har også givet tilsagn om rabat ved fremvisning af medlemskortet.

IAA-kort

Antallet af udstedte IAA-kort er steget markant i det sidste år. Den Danske Nationalkommission for IAA arbejder i IAA-regi på at få ændret kortformatet, så det kommer til at stå på bagsiden af Bkf-kortet.

Permanente kunstnerboliger

Listen er opdateret og kan stadig rekvireres af medlemmer.

Personale

Den 1. august er Klaus Pedersen kommet tilbage til sekretariatet efter to års orlov. Vi har samtidig sagt farvel til Mogens Holbøl, som vi takker for en rigtig flot arbejdsindsats.

I september måned døde Gitte Holst efter kort tids sygdom. Gitte udgjorde en samlende figur i sekretariatet i mere end 20 år. Hun vil være savnet af mange.

København d. 10. oktober 2007

På bestyrelsens vegne:

Nanna Gro Henningsen, formand
Claus Handgaard Jørgensen, næstformand
Ole Sparring, kasserer
Trine Rytter Andersen
Viggo Lyng Larsen
Lotte Tauber Lassen
Henrik M. Andersen
Jo Møller
Søren Taaning

Bkf repræsentanter i råd, nævn og udvalg:

Karens Kjær Laursen
Ulla Madsen
Nanna Gro Henningsen
Ole Sparring
Torben Heron
Cai Ulrich von Platen

Sekretariatet:

Vibeke Rostrup Bøyesen, Miriam Katz og Klaus Pedersen